Dosarul nr. 3r-353/24; (2-23100217-02-3r-23052024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (judecător Barbacaru Igor)

D E C I Z I E

15 august 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore

examinând recursul depus de Mișcoi Corneliu, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 16 aprilie 2024, prin care a fost respinsă cererea înaintată de Mișcoi Corneliu cu privire la substituirea reclamantului, fiind declarată inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Mișcoi Simion către Penitenciarul nr.9 privind obligarea eliberării informației solicitate,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 11 iulie 2023 Mișcoi Simion a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Penitenciarului nr.9, solicitând obligarea eliberării Ordinului nr.9 din 02.01.2019 și Deciziei directorului Penitenciarului nr.9-Pruncul cu privire la acordarea dreptului de domiciliere în afara penitenciarului a condamnatului Topchin Vladislav Alexei.

La 10 aprilie 2024 Mișcoi Corneliu a expediat în adresa instanței de judecată o cerere prin care a comunicat despre decesul reclamantului Simion Mișcoi, dosar nr. 3-2025/2023, astfel invocând prevederile art. 70 alin. (1) CPC, a solicitat admiterea sa în proces în calitate de succesor în drepturi al tatălui său - Simion Mișcoi. (f.d. 74)

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 16 aprilie 2024, a fost respinsă cererea înaintată de Mișcoi Corneliu cu privire la substituirea reclamantului, fiind declarată inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Mișcoi Simion către Penitenciarul nr.9 privind obligarea eliberării informației solicitate. (f.d. 80-81)

Solicitarea recurentului:

La 30 aprilie 2024 Mișcoi Corneliu a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 16 aprilie 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu admiterea lui Mișcoi Corneliu în calitate de succesor de drepturi a tatălui său Mișcoi Simion și continuarea examinării cauzei în fond. (f.d. 84-87)

Termenul de declarare a recursului:

În temeiul art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la 16 aprilie 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 30 aprilie 2024, astfel Colegiul conchide că recursul a fost declarat în termen.

Argumentele părților:

În motivarea recursului declarat, recurentul a invocat că soluția judecătorului primei instanțe este ilegală și neîntemeiată.

Instanța de fond nu i-a comunicat data ședinței de judecată, prin nici un mijloc de corespondență, astfel recurentul susține că nu a fost citat, care urmează a fi luat în calcul de către instanța de recurs, la emiterea unei soluții.

Menționează că, la ședința de judecată din 16 aprilie 2024, instanța de fond s-a pronunțat public asupra cererii din 10 aprilie 2024 a lui Comeliu Mișcoi (fiul reclamantului) fără a fi citat legal, dar și asupra fondului cauzei prin aceeași încheiere, fapt inadmisibil, așa încât sunt două acțiuni procedurale distincte care urmau a fi examinate separat.

În opinia recurentului, cererea sa din 10 aprilie 2024 urma a fi examinată in temeiul art. 70 alin (1) și (3) CPC, și doar după pronunțarea publică a soluției asupra cererii din 10 aprilie 2024, să continue examinarea cauzei, fapt ce nu s-a întâmplat, fiind încălcate fundamental drepturile și libertățile garantate de lege.

Invocă recurentul că, în încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 16 aprilie 2024 judecătorul și-a motivat soluția prin argumente inacceptabile și anume: “în ședința de judecată, atât Corneliu Mișcoi, cât și reprezentantul pârâului, nu s-au prezentat, instanța in temeiul art 218, lit c), d) Cod administrativ, constatând posibilă soluționarea demersului in lipsă", respectiv, instanța de fond întemeindu-și soluția în baza prevederilor art. 218, ”Examinarea și soluționarea în fond a acțiunii în contencios administrativ are loc conform prevederilor Codului de procedură civilă, cu următoarele excepții”: care prevede la lit. c) că participanții la proces care s-au prezentat cel puțin o dată în ședința de judecată pe parcursul examinării acțiunii în contencios administrativ sau au efectuat acte de procedură în contextul examinării acțiunii în contencios administrativ nu pot invoca lipsa citației pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară; d) neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contenciosul administrativ, instanța de fond a omis să se expună referitor la citarea legală a tuturor părților, respectiv la alin. a) și b) art. 218 prevede: a) examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are loc în ședință publică, iar în cazuri de excepție stabilite de lege - în ședință închisă. Participanții la proces se citează; în citație sc comunică locul, data și ora ședinței. Dacă participanții la proces convin de comun acord, examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ are lac in procedură scrisă; b) instanța de judecată acceptă probele prezentate după termenul stabilit în faza de pregătire pentru examinarea în fond a acțiunii în contencios administrativ, numai dacă participanții la proces justifică și probează imposibilitatea prezentării probelor în termenul stabilit de instanță, prin acest fapt, instanța de fond a încălcat flagrant drepturile și libertățile fundamentale ale omului prevăzute în Convenție la art. 6 CEDO și a judecat în fond un dosar fără a exista ca stabili un succesor de drepturi, acțiuni ilegale.

Instanța de fond și-a motivat soluția de a declara inadmisibilă acțiunea în temeiul art. 48 alin. (1), în asemenea circumstanțe judecătorul a omis aplicarea prevederilor art. 48 Cod administrativ.

Având în vedere obiectul litigiului ce ține de condamnarea publică a lui Topchin Vladislav și un interes public referitor la ispășirea pedepsei penale, instanța de fond urma să considere imposibilă continuarea examinării prezentei cauze, fiind necesară și oportună suspendarea examinării cauzei intentate la cererea de chemare în judecată depusă de tatăl recurentului, Mișcoi Simion, până la determinarea succesorului în drepturi al reclamantului ieșit din proces, așa încât procedura administrativă nu se referă la drepturile sau obligațiile strict personale ale defunctului,

fiind un interes public aspectele ce țin de condamnarea penală a unui condamnat în baza unei sentințe publice, în speță, condamnatul Topchin Vladislav.

Recurentul nu este de acord cu argumentul pe care se bazează soluția din încheierea contestată: ”Prin urmare, nu pot fi reținute argumentele invocate de către Corneliu Mișcoi, precum că litigiul în cauză permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi, deoarece poartă un caracter personal, și nu poate fi transmis, din care motiv nu poate fi admisă succesiunea în drepturi prevăzută la art 70 CPC”, așa încât, tatăl recurentului - Mișcoi Simion, a fost succesor de drepturi a surorii sale - Mișcoi Cristina (omorâtă la 22 noiembrie 2015), respectiv, survenind decesul tatălui său la *****, instanța de judecată urma să examineze toate aspectele importante speței deduse judecării cauzei și să stabilească motivat soluția, încheierea instanței de judecată din 16 aprilie 2024 nefiind bazată pe probe concludente și pertinente.

Totodată, nu poate fi reținut nici argumentul pe care se bazează soluția instanței de fond, și anume invocarea art. 11 alin. (2), așa încât, în speță, tatăl recurentului, Mișcoi Simion, fiind succesor al surorii recurentului - Mișcoi Cristina, respectiv, situația ispășirii pedepsei a persoanei condamnate public printr-o sentință pronunțată public nu poate fi secretizată și nici într-un fel ascunsă, așa încât Topchin Vladislav a fost condamnat public la ispășirea unei pedepse penale, instanța de fond a omis prevederile art. 18, argumentele instanței de fond nefiind relevante.

Comunicarea actelor:

În scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, Curtea de Apel Chișinău a remis în adresa intimatului copia recursului depus de Mișcoi Corneliu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 11 iulie 2024 reprezentantul intimatului Penitenciarul nr.9 a depus referința, solicitând respingerea recursului și menținerea încheierii primei instanțe.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizînd legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 241 Cod administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărîre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi. Încheierile primei instanțe și ale instanței de apel care nu se contestă separat cu recurs pot fi contestate odată cu fondul, dacă prezentul cod sau alte legi nu prevăd pentru încheierile judecătorești nicio cale de atac. Pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În corespundere cu art. 243 alin. (1) lit. b), (2) Cod administrativ, examinînd recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul. Instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, la 11 iulie 2023 Mișcoi Simion a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Penitenciarului nr.9, solicitând obligarea Penitenciarului nr.9 de a-i elibera Ordinul nr.9 din 02.01.2019 și Decizia directorului Penitenciarului nr.9-Pruncul cu privire la acordarea dreptului de domiciliere în afara penitenciarului a condamnatului Topchin Vladislav.

La ***** reclamantul Mișcoi Simion a decedat, fapt confirmat prin copia Certificatului de deces nr. 44 din 04.04.2024, anexat la dosar (f.d. 75).

La 10 aprilie 2024 Mișcoi Corneliu (feciorul reclamantului Mișcoi Simion) a depus o cerere, prin care a solicitat admiterea sa în proces în calitate de succesor în drepturi a tatălui său - Simion Mișcoi, în drept, cererea fiind întemeiată pe prevederile art. 70 alin. (1) CPC (f.d. 74).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 16 aprilie 2024, a fost respinsă cererea înaintată de Mișcoi Corneliu cu privire la substituirea reclamantului și s-a declarat inadmisibilă acțiunea de contencios administrativ înaintată de Mișcoi Simion către Penitenciarul nr.9 privind obligarea eliberării informației solicitate. (f.d. 80-81)

La 30 aprilie 2024 Mișcoi Corneliu a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 16 aprilie 2024, solicitând anularea încheierii primei instanțe, cu admiterea sa în calitate de succesor de drepturi a tatălui său Mișcoi Simion și continuarea examinării cauzei în fond. (f.d. 84-87)

Instanța de recurs analizînd materialele dosarului în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că încheierea contestată este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, iar de către recurent nu au fost prezentate careva probe suplimentare în vederea demonstrării netemeiniciei concluziilor invocate de prima instanță în încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (1) Cod administrativ, (1) În procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

Art. 22 Cod administrativ stabilește că autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 195 alin. (1) Cod administrativ, Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.70 Cod de procedură civilă, (1) În cazul ieșirii uneia dintre părți din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărîre judecătorească (deces, reorganizare, cesiune de creanță, transfer de datorie și alte cazuri de subrogare), instanța permite înlocuirea părții cu succesorul ei în drepturi. Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului. (3) Încheierea instanței despre refuzul în admiterea succesorului poate fi atacată cu recurs.

Coroborând normele legale enunțate la circumstanțele cauzei, Completul judiciar consideră că judecătorul primei instanțe a ajuns la o concluzie corectă despre netemeinicia cererii lui Mișcoi Corneliu privind succesiunea în drepturile procedurale. Or, judecătorul just a făcut trimitere la prevederile art. 48 alin. (1) din Codul administrativ, în conformitate cu care, în cazul în care un participant decedează și procedura administrativă se referă la drepturile sau obligațiile strict personale ale defunctului, procedura se consideră încetată.

În speță, recurentul Mișcoi Corneliu pretinde că urmează a fi admis în proces ca succesor în drepturi procedurale a reclamantului Mișcoi Simion, care la rândul său a avut calitatea de succesor al părții vătămate Mișcoi Cristina – fiica reclamantului, care a decedat în urma unui accident rutier.

De fapt, recurentul solicită recunoașterea sa în calitate de succesor al părții vătămate, or anume această calitate procedurală avea Mișcoi Simion, cînd a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune. Or, recurentul Mișcoi Corneliu nu a ținut cont de faptul că procedura recunoașterii în calitate de parte vătămată în cadrul procedurii penale, este reglementată de art. 81 alin. (2) din Cod de procedură penală, care prevede că: „*(2) Recunoaşterea rudei apropiate ca succesor al victimei, al părţii vătămate sau al părţii civile se decide de către procurorul care conduce urmărirea penală sau, după caz, de către ofiţerul de urmărire penală ori de instanţa de judecată, cu condiţia că ruda apropiată solicită această calitate. În cazul în care mai multe rude apropiate solicită această calitate, procurorul sau instanţa de judecată recunoaşte aceste persoane ca succesori ai victimei, ai părţii vătămate sau ai părţii civile. Dacă, la momentul solicitării respective, lipsesc temeiuri suficiente pentru recunoaşterea persoanei ca succesor al victimei, al părţii vătămate sau al părţii civile, hotărârea în cauză se ia imediat după constatarea acestor temeiuri.*”

Respectiv, instanța de judecată investită cu examinarea cauzei de contencios administrativ intentate la cererea de chemare în judecată depusă de succesorul părții vătămate – Mișcoi Simion, nici nu are competența de a desemna o altă persoană în calitate de succesor al părții vătămate Mișcoi Cristina, de către recurent nefiind prezentate careva înscrisuri care ar atesta că după decesul lui Mișcoi Simion, dânsul ar fi obținut această calitate cu respectarea prevederilor art. 81 alin. (2) din Codul de procedură penală, astfel este imposibilă intervenirea lui Mișcoi Corneliu în prezentul proces în calitate de succesor al reclamantului Mișcoi Simion.

Reieșind din faptul că în urma efectuării controlului judiciar asupra încheierii primei instanțe, prin care s-a dispus respingerea cererii lui Corneliu Mișcoi cu privire la substituirea reclamantului în drepturile procesuale, s-a stabilit temeinicia actului judecătoresc contestat, subsecvent se constată legalitatea și temeinicia actului judecătoresc în partea în care s-a declarat inadmisibilitatea acțiunii.

Or, în conformitate cu prevederile art.48 Cod administrativ, (1) În cazul în care un participant decedează și procedura administrativă se referă la drepturile sau obligațiile strict personale ale defunctului, procedura se consideră încetată.

Astfel, reieșind din normele legale menționate supra, în coraport cu materialele cauzei, Completul judiciar consideră că prima instanță corect a constatat că acțiunea de contencios administrativă înaintată de Simion Mișcoi se referă la drepturile sale strict personale, din care motiv acțiunea în cauză urmează a fi declarată inadmisibilă, or, reclamantul a decedat iar raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi.

Nu poate fi reținut argumentul recursului că, actul judecătoresc urmează a fi anulat din motiv că a fost emis cu încălcarea prevederilor art. 218 Cod administrativ, deoarece autorul cererii de succesiune în drepturi procedurale nu a fost citat în ședința de judecată. Or, recurentul

nu ține cont de faptul că art. 218 lit. a) din Cod administrativ stabilește expres că, participanții la proces se citează; în citație se comunică locul, data și ora ședinței.

La rândul său, art. 203 din Cod administrativ prevede că participanți la proces sînt:

a) părțile;

b) persoanele atrase în proces de instanța de judecată;

c) alți subiecți investiți de lege cu drept de sesizare.

Astfel, reieșind din faptul că la momentul soluționării cererii lui Moșcoi Corneliu privind admiterea succesorului în drepturi, acesta nu avea calitatea procedurală de „participant la proces", prima instanță corect a stabilit că nu era necesară citarea acestuia în ședința de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E :

Se respinge recursul depus de Mișcoi Corneliu.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 16 aprilie 2024.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore